

Europarådet, NATO, OECD og FN. Derimod er tjeneste i private internationale organisationer ikke omfattet.

I det følgende anvendes betegnelsen »tjenestemand« for alle de nævnte personer, der virker i offentlig tjeneste eller hverv.

6.2.3. Udtrykket »gave eller anden fordel« i straffelovens §§ 122 og 144 omfatter både økonomiske og andre fordele, f.eks. tilsagn om personlige gentjenester. Det er endvidere uden betydning, om fordelens skal komme andre end tjenestemanden til gode, f.eks. den pågældendes ægtefælle, børn eller andre, hvis fordel tjenestemanden har interesse i.

6.2.4. Efter straffelovens § 122 er det alene dette at yde en fordel for at formå tjenestemanden til at gøre sig skyldig i en pligtstridig handlemåde, der er strafbar. Ydelse af fordele, hvis formål udelukkende er at begunstige i et omfang, der er foreneligt med tjenestens rette udførelse, kan ikke medføre strafansvar efter denne bestemmelse. Modtagelse kan dog efter omstændighederne være strafbar for tjenestemanden efter straffelovens § 144.

Endvidere omfatter § 122 ikke ydelse af gave eller anden fordel som vederlag eller erkendtlighed for en tjenestehandling, der allerede er udført uden forudgående tilsagn herom.

6.2.5. Modtagelse af bestikkelse, jf. straffelovens § 144, er i modsætning til ydelse af bestikkelse strafbar, uanset om formålet med ydelsen er at formå tjenestemanden til at foretage en pligtstridig eller ikke-pligtstridig handling eller undladelse. Det er endvidere uden betydning for bestemmelsens anvendelse, om modtagelsen sker, efter at den pågældende tjenestehandling er foretaget uden forudgående tilsagn om belønning. Tilfælde, hvor en tjenestemand efter foretagelse af en ikke-pligtstridig handling modtager f.eks. en gave, er dog i sagens natur mindre strafværdige og straffes derfor efter omstændighederne mildere end tilfælde, hvor tjenestemanden f.eks. har taget sig betalt for at foretage en pligtstridig og måske tillige strafbar handling.

Det er en betingelse for at anvende straffelovens § 144, at begunstigelsen har forbindelse med tjenestehandlingen. Derimod er det ikke nødvendigt at kunne påvise en forbindelse mellem den fordel, der er modtaget, og en bestemt handlemåde.

Det kan undertiden, navnlig for offentligt ansatte, hvis virksomhed ikke består i myndighedsudøvelse,

give anledning til tvivl, om modtagelse m.v. af gaver eller andre fordele er uberettiget, jf. straffelovens § 144. Udtrykket »uberettiget« antages at indebære et forbehold om at kunne holde ydelser af underordnet karakter, der ikke rummer risiko for indflydelse på tjenestens udøvelse, uden for det strafbare område. Opmærksomheder, der ydes i anledning af modtagerens virke i almindelighed, f.eks. i forbindelse med jubilæum, fratræden eller forflyttelse, anses således normalt ikke som uberettigede i strafferetlig forstand.

6.2.6. Regler om bestikkelse i private retsforhold (returkommission) findes i straffelovens § 299, nr. 2.

Efter straffelovens § 299, nr. 2, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder den, som, uden at betingelserne for at anvende § 280 om mandatsvig foreligger, ved varetagelse af en andens formueanliggender for sig selv eller andre på pligtstridig måde modtager, fordrer eller lader sig tilsige gave eller anden fordel, såvel som den, der yder, lover eller tilbyder en sådan gave eller anden fordel.

Bestemmelsen indebærer bl.a., at der kan straffes i tilfælde, hvor der ydes fordele af ikke-økonomisk art, f.eks. tilsagn om personlige gentjenester.

Det fremgår af forarbejderne til straffelovens § 299, nr. 2, at bestemmelsens anvendelsesområde er tilfælde, hvor en person kan optræde på en andens vegne med forpligtende virkning for denne, jf. straffelovskommissionens betænkning af 1912, side 254, hvorefter bestemmelsen »nærmest [har] de tilfælde for øje, hvor den handlende kan optræde på andres vegne med forpligtende virkning for disse, således direktører i aktieselskaber, befuldmægtigede osv.«. Som eksempel kan nævnes et tilfælde, hvor en person, der er ansat i en virksomhed, fra tredjemand modtager en fordel, for – i strid med den ansattes pligter over for virksomheden – at få den pågældende til at foretage eller undlade at foretage en handling på en bestemt måde.

Såvel den, der yder, lover eller tilbyder en sådan fordel (aktiv bestikkelse), som den, der modtager, fordrer eller lader sig tilsige fordelens (passiv bestikkelse), er omfattet af bestemmelsen.

Der skal i bestemmelsen indfortolkes et sædvanligt forbehold om forholdets retsstridighed, jf. pkt. 6.2.5. om straffelovens § 144, der udtrykkeligt kræver, at modtagelsen m.v. skal være »uberettiget«. Det indebærer, at der ved vurderingen af forholdets strafbarhed skal tages hensyn til kutymemæssige eller særlige konkrete forhold, som bevirker, at modtagelsen m.v. af en formuefordel ikke kan anses for retsstridig (utilbørlig).